

فصل دوم

جغرافیای انسانی استان ایلام

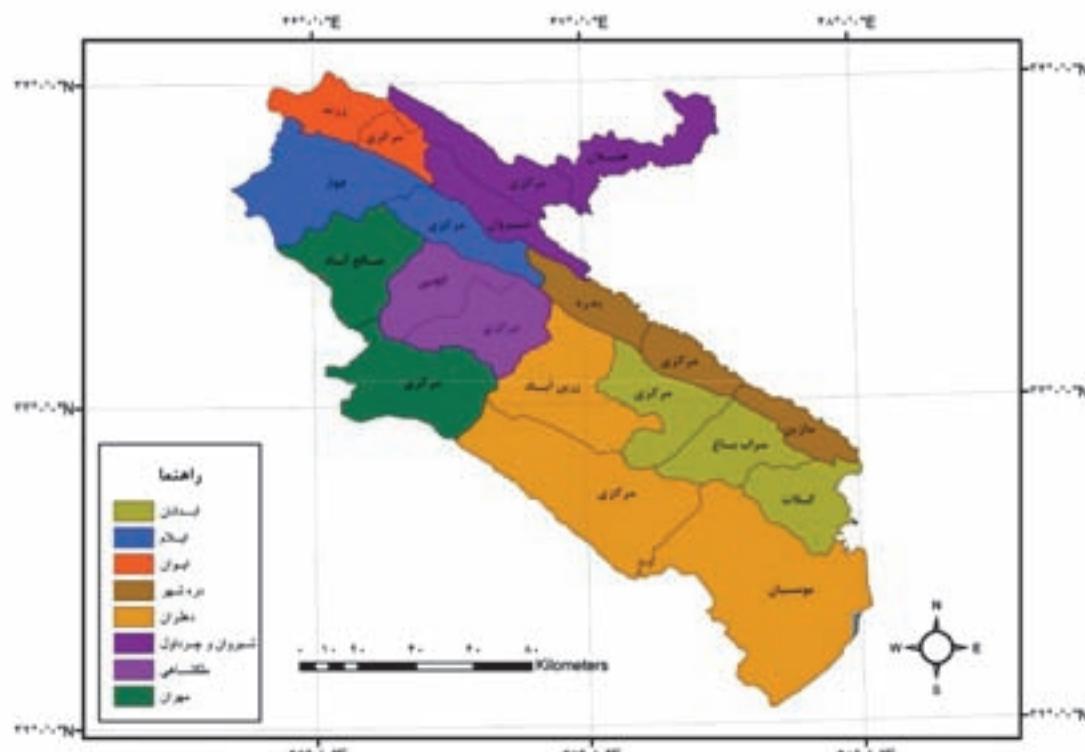

جغرافیای انسانی استان

درس ۶ تقسیمات سیاسی استان

براساس آخرین تقسیمات کشوری در سال ۱۳۸۸، این استان دارای ۸ شهرستان، ۲۰ بخش، ۲۲ شهر و ۴۰ دهستان است.

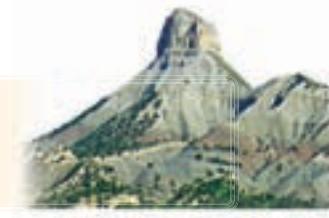
شکل ۱-۲- نقشه تقسیمات سیاسی استان ایلام به تفکیک شهرستان و بخش

فعالیت

با توجه به نقشه تقسیمات سیاسی شکل (۱-۲ و ۲-۶) کدامیک از بخش‌های استان در سال ۱۳۸۷ با تصویب هیئت وزیران از مهران جدا شد و به شهرستان تبدیل گردید؟

بیشتر پدانیم

ایلام در سال ۱۳۱۶ ۱ جزء استان پنجم یعنی کرمانشاه بود. در سال ۱۳۴۳ به فرمانداری کل تبدیل شد و در سال ۱۳۵۳ به علت موقعیت مهم سیاسی و مرزی به صورت استان درآمد.

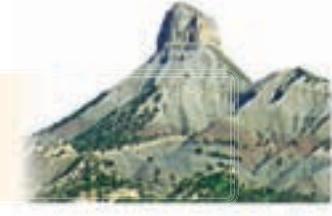
بیشتر پذانیم

جدول ۱-۲— تقسیمات سیاسی استان ایلام — آبان ماه ۱۳۸۸

جمعیت	شهر	مرکز دهستان	دهستان	مرکز بخش	بخش	آبادی‌های دارای سکنه (تعداد)	وسعت کیلومتر مربع	شهرستان
۱۶۰۳۵۵	ایلام	چالسرا جعفرآباد	ددهپایین میش خاص	ایلام	مرکزی	۹۸	۲۱۶۵	ایلام
۵۶۶۹	چوار	مورت گنجوان	ارکوازی بولی	چوار	چوار			
۲۱۹۳۴	آبدانان	انجیره هفت‌چشمہ	ماسبی جاری‌انصار	آبدانان	مرکزی	۶۳	۲۳۸۵	آبدانان
۳۵۲۳	مورموری	مورموری آب انار	مورموری آب انار	مورموری	کلات			
۲۲۳۱	سراب‌باغ	هزارانی سراب‌باغ	چم‌کبود سراب‌باغ	سراب‌باغ	سراب‌باغ			
۲۷۸۸۳	ایوان	سراب نبوت	سراب نبوت	ایوان	مرکزی	۶۹	۹۰۳/۴	ایوان
۲۹۲۶	زرنه	کلان ترن	کلان زرنه	زرنه	زرنه			
۱۸۴۰۰	درده شهر	ارمو دشت‌آباد علیا	ارمو زرین‌دشت	درده شهر	مرکزی			
۳۷۸۴	بدره	ولی‌عصر چشم‌هشیرین	دستان هندمینی	بدره	بدره	۹۹	۱۴۸۰	درده شهر
-	-	گدارنمک میدان خلف	کولکنی مازین	مازین	مازین			

جغرافیای انسانی استان

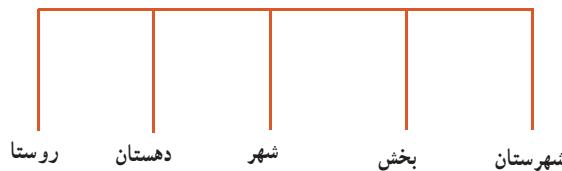
جمعیت	شهر	مرکز دهستان	دهستان	مرکز بخش	بخش	آبادی‌های دارای سکنه (تعداد)	وسعت کیلومتر مربع	شهرستان
۲۸۳۲۰	دهلران	بیشه‌دراز	اناران	دهلران	مرکزی			
۲۲۸۸	میمه	بردی پهله	سیدابراهیم سیدناصرالدین	پهله	زرینآباد			
۴۴۲۶	پهله							
۳۰۸۹	موسیان	ابوغریبو دشتعباس برهیجه	ابوغریبو دشتعباس نهرعنبر	موسیان	موسیان	۱۲۷	۶۸۱۱	دهلران
۹۸۰۴	سرابله	آسمانآباد شباب	آسمانآباد شباب	سرابله	مرکزی			
۵۹۰۸	آسمانآباد	بلاؤه‌تر سفل	بیجنوند					
۲۷۱۴	لومار	چشمہ پهن سرتنگ مله‌ماران لومار	کارزان زنگوان لومار	لومار	شیروان	۲۳۱	۲۲۳۶	شیروان چرداول
۶۴۲	شهرک توحید	پیازآباد شهرک توحید	زردلان هلیلان	شرکت توحید	هلیلان			
۱۴۳۳۴	ملکشاهی	دول کبود خوشادول	شوہان	ملکشاهی	مرکزی			
۴۲۱۸	دلگشاہ	گنبد پیر محمد	چمزی				۲۰۲۰	ملکشاهی
۱۲۲۸	مهر	مهر قلعه جوق	گچی کبیرکوه	مهر	گچی			
۱۳۲۷۶	مهران	اسلامیه	محسنآباد	مهران	مرکزی	۱۲	۲۱۴۶	مهران
۱۹۵۶	صالحآباد	ریکا	هجدان دشت	صالحآباد	صالحآباد			

فعالیت

۱- تقسیمات سیاسی شهرستان محل زندگی خود را با توجه به شکل تکمیل کنید.

۲- با توجه به شکل (۲-۶) به این سؤال پاسخ دهید:

* به نظر شما چرا شهرستان دهستان بیشترین وسعت و ایوان کمترین وسعت را دارا می‌باشند؟

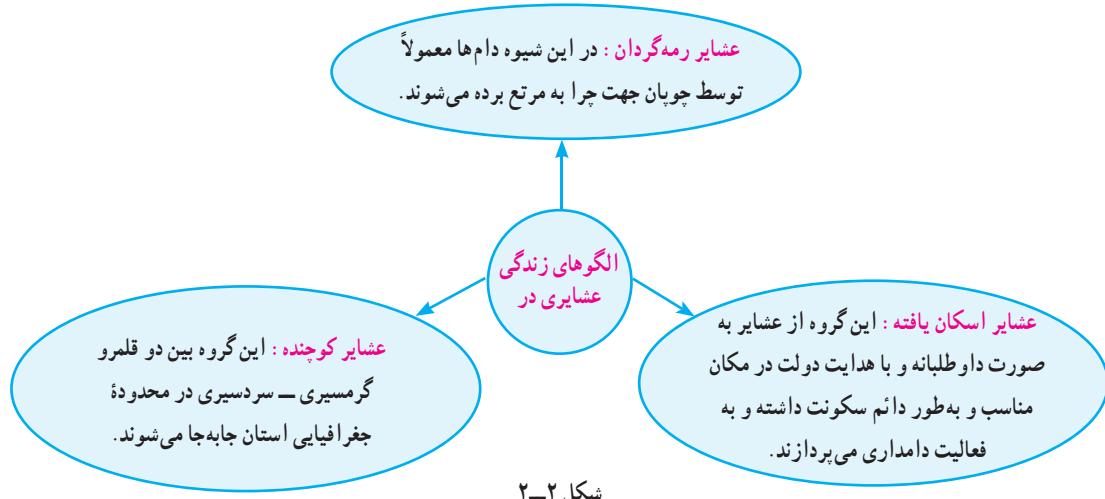
درس ۷ شیوه‌های زندگی در استان

در استان ایلام با توجه به شرایط آب و هوایی و محیط مساعد طبیعی از قدیم سه نوع شیوه زندگی : کوچ نشینی، روستانشینی و شهرنشینی شکل گرفته است.

زندگی کوچ نشینی در استان

استان ایلام به دلیل داشتن پوشش گیاهی و آب و هوای متنوع، از گذشته دور شرایط مساعدی را برای زندگی کوچ نشینی فراهم کرده است.

شكل ۲-۲

با اجرای سیاست اسکان عشایر تحولات اجتماعی، توسعه شهرها و روستاها و مشکلات محیطی مانند خشک‌سالی این شیوه زندگی رو به کاهش است.

جمعیت عشایر استان با تعداد ۹۷۳۶ خانوار و ۵۹۴۲۵ نفر، ۱۱ درصد از جمعیت استان را تشکیل می‌دهند. در استان فاصله بین بیلاق و قشلاق کوتاه است. کوچ‌ها در داخل استان و عمدهاً عمودی است، یعنی کوچ از دشت‌ها به ارتفاعات و بر عکس انجام می‌گیرد.

استان ایلام هر ساله در مراعع قشلاقی پذیرای ایلات معروف بیرانوند، زنگنه و زوله و جمیر از استان‌های مجاور می‌باشد. اقتصاد عشایر استان: اصلی‌ترین فعالیت جامعه عشایر دامداری است که وجه غالب حیات اقتصادی خانواده‌های عشایری استان را تشکیل می‌دهد. عشایر استان با «۱/۳۹۶/۴۸۲» رأس دام ۵۶ درصد از کل دام استان در اختیار دارند و با تولیدات دامی و برخی از صنایع دستی خاص نقش قابل توجهی در اقتصاد استان ایفا می‌کنند.

شكل ۲-۴- صنایع دستی عشایر استان ایلام

شكل ۳-۲- محصولات و تولیدات عشایر استان

جغرافیای انسانی استان

فعالیت

جدول زیر را کامل کنید:

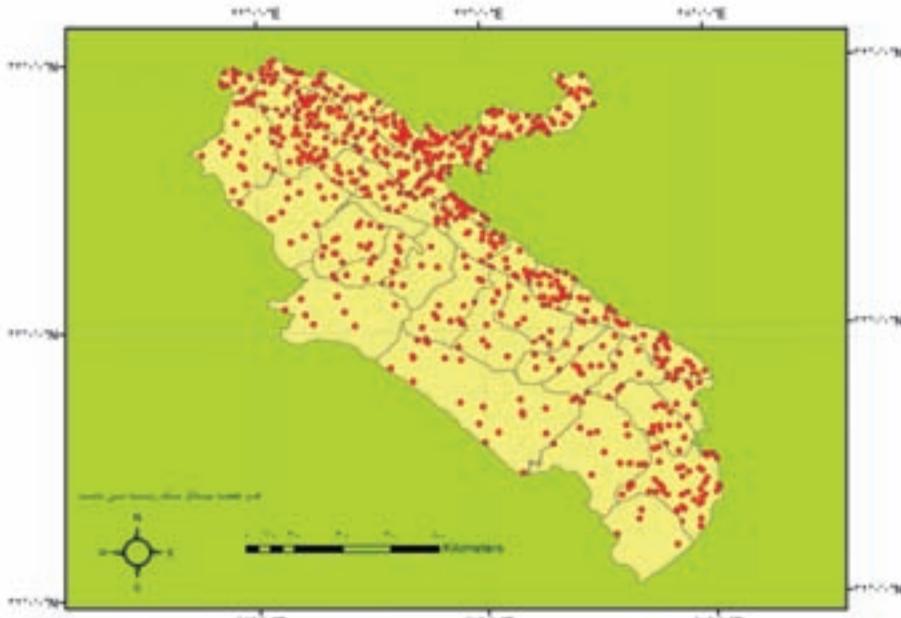
ویژگی فرهنگی - اجتماعی	فعالیت اقتصادی	مشکلات زندگی	شیوه زندگی
			کوچنشینی

زندگی روستایی

طبق سرشماری سال ۱۳۸۵، ۳۸/۸، ۴۳۸ نفر) از جمعیت استان در روستاهای ساکن بوده‌اند. نحوه پراکندگی سکونتگاه‌های روستایی استان متأثر از شرایط جغرافیایی استان بوده است.

به شکل ۲-۵ توجه کنید، اغلب سکونتگاه‌های روستایی استان ایلام در کدام نواحی استقرار یافته‌اند؟ چه عواملی در نحوه استقرار سکونتگاه‌های روستایی نقش بیشتری داشته‌اند؟

تحولات سیاسی، اجتماعی و اقتصادی دو دهه گذشته در کشور منجر به اهمیت‌یابی نواحی غربی و جنوبی هم‌جوار با کشور عراق شده است؛ بهنحوی که در آن نواحی جمعیت روستاهای نسبت به گذشته بیشتر شده و اسکان دوباره جمعیت روستایی را به دنبال داشته است.

شکل ۲-۵ - نقشه پراکندگی روستاهای در استان ایلام

جدول ۲-۲- مقایسه تعداد و جمعیت روستاهای در سه دهستان استان

دهستان	بیش از ۱۰۰۰ نفر	تا ۵۰۰ نفر	۴۹۹ تا ۱۰۰ نفر	کمتر از ۵۰ نفر	خالی از سکنه	دارای سکنه	جمع	تعداد خانوار	کل جمعیت
دهستان نهر عنبر	۰	۴	۵	۰	۳	۱۲	۱۶	۶۲۲	۴۰۳۷
دهستان شباب	۲	۱	۱۴	۲	۱	۲۰	۲۱	۲۰۳۶	۱۱۰۰۴
دهستان بولی	۰	۰	۷	۳	۳	۱۷	۲۰	۳۶۳	۱۶۴۶

شکل ۲-۶- نقشه تقسیمات سیاسی بر حسب دهستان

فعالیت

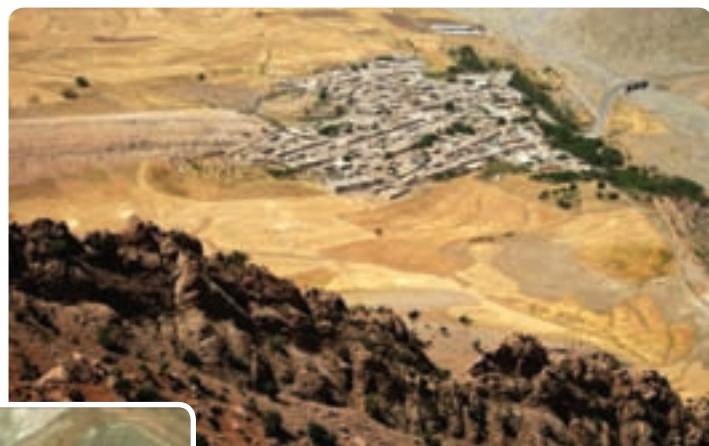
چه رابطه‌ای بین موقعیت جغرافیایی دهستان‌های مورد مطالعه در شکل ۲-۶ و اطلاعات جدول ۲-۲ وجود دارد؟ نتایج خود را در دو سطر بنویسید.

-۱

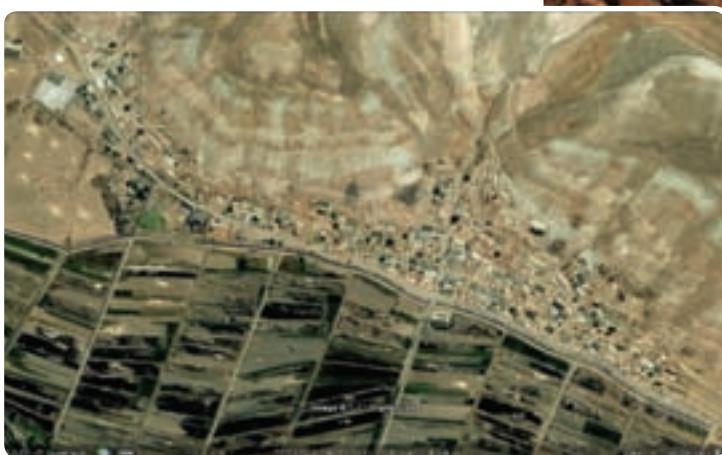
-۲

جغرافیای انسانی استان

شکل روستاها: از نظر شکل ظاهری، روستاهای در استان ایلام بیشتر شکل مت مرکز (مجتمع) دارند. شرایط جغرافیایی استان از قبیل کمبود منابع آب و خاک منجر به شکل گیری روستاهای مت مرکز شده است. در نواحی مختلف استان روستاهای طولی (خطی) تحت تأثیر شرایط محیطی شکل گرفته است. شکل ناهمواری یعنی وجود دره ها و همچنین وجود رود و جاده منجر به شکل گیری روستاهای طولی در استان شده است.

شکل ۲-۷ - نمونه روستای مت مرکز
(روستای باولگ، شهرستان ملکشاهی)

شکل ۲-۸ - نمونه روستای خطی
(روستای لونی، شیروان)

سؤال: آیا عامل مذهب (وجود امام زاده) در شکل گیری سکونتگاه های استان نقش داشته است؟
در نواحی دشتی استان ایلام متأثر از شرایط اقلیمی و همچنین ویژگی های اجتماعی و فرهنگی نوع خاصی از خانه های روستایی
یعنی خانه هایی با فضاهای باز بیشتر شکل گرفته است. در سکونتگاه های روستایی این نواحی تراکم خانه های روستایی کمتر است.
به نظر شما چه عواملی در شکل گیری این سکونتگاه های روستایی دخالت داشته اند؟

در نواحی پایکوهی و کوهستانی استان طرح خانه های روستاییان با نواحی دشتی تفاوت دارد. در این نواحی شرایط محیطی ویژه
ناحیه کوهستانی و محدودیت فضای سکونت منجر به شکل گیری سکونتگاه هایی با بافت فشرده تر و تراکم بیشتر مساکن شده است.
با توجه به تفاوت های محیطی و اجتماعی و اقتصادی در نواحی مختلف استان، بافت سکونتگاه و قطعات زمین های زراعی در
نواحی دشتی منظم تر از سایر نواحی استان است.

شکل ۹-۲-۱۰- زمین زراعی نامنظم در شمال استان

شکل ۹-۲-۹- زمین زراعی منظم در جنوب استان

فعالیت

به شکل های ۹-۲ و ۱۰ توجه کنید، به نظر شما دلایل منظم و نامنظم بودن زمین های زراعی در مناطق دشتی و پایکوهی استان چیست؟

مصالح ساختمانی مساکن روستایی : با توجه به شرایط محیطی استان، مصالح ساختمانی سکونتگاه های روستایی در نواحی کوهستانی و دشتی تفاوت بارزی دارد.
در نواحی پایکوهی و کوهستانی استان بیشتر مصالح ساختمانی مورد استفاده روستاییان از سنگ و گل است. سقف خانه های روستاییان نیز مسطح است.

سؤال : به نظر شما مصالح ساختمانی مساکن روستاییان در نواحی هموار و دشتی استان بیشتر از چه موادی تشکیل شده است؟

امروزه به دلیل گسترش فناوری و ارتباطات بیشتر بین نواحی روستایی و شهری استان، مصالح مورد استفاده روستاییان استان ایلام دستخوش دگرگونی شده است و از این لحاظ تفاوت کمتری بین مصالح ساختمانی جدید مورد استفاده نقاط روستایی و شهری استان وجود دارد.

منابع درآمد روستاییان : بخش اعظم جمعیت در سکونتگاه های روستایی استان، زندگی شان از طریق فعالیت های کشاورزی می گذرد. بهره برداری خانوادگی مبتنی بر مالکیت فردی، شیوه غالب تولید زراعی در جامعه روستایی استان است.

جغرافیای انسانی استان

به طور کلی درآمد اصلی جمعیت روستایی استان مبتنی بر زراعت و دامداری است. باغداری، صنایع دستی و زنبورداری و... از دیگر منابع درآمدی روستاییان استان می‌باشد. با توجه به شرایط جغرافیایی و مکان استقرار سکونتگاه‌های روستایی استان، منابع درآمد روستاییان در نواحی مختلف تفاوت دارد. در روستاهای نواحی دشتی استان با بهره‌گیری از منابع آب و خاک، زراعت رواج بیشتری دارد. فعالیت دامداری و زنبورداری و همچنین صنایع دستی مبتنی بر بافت‌قالی، قالیچه و گلیم در کنار زراعت، از فعالیت‌های اصلی روستاییان نواحی پایکوهی و کوهستانی استان به شمار می‌رود.

شکل ۱۱-۲- منابع درآمد

زندگی شهری

شهرنشینی در استان ایلام به معنا و مفهوم امروزی آن مربوط به دهه‌های اخیر است. البته سابقه شهرنشینی بر اساس منابع تاریخی به دوره باستان برمی‌گردد. قدیمی‌ترین آثارسکونت در استان در تپه‌های علی کش و بزمرده در دهلران کشف شده است و شهرهای سیروان (سراب کلان) و سیمراه در دره شهر مربوط به دوره ساسانی است، که در اثر وقوع زلزله و زمین لغزه در سال‌های ۲۵۸ و ۳۳۴ ه. ق ویران و مترونک شده‌اند. لیکن از آن پس، به مدت بیش از یازده قرن (تا سال ۱۳۱۶) پیدایش شهر و توسعه زندگی شهری در ایلام به تأخیر می‌افتد و طی این مدت هیچ کانون شهری‌ای پدید نمی‌آید.

عوامل بازدارنده زندگی شهری در استان ایلام طی قرن‌ها عبارت‌اند از :

- ۱- موانع طبیعی و ناهمواری‌های ایلام
- ۲- موانع اجتماعی (فرهنگ ایلی و کوچ‌نشینی)
- ۳- موانع سیاسی و دوری از مرکز قدرت و پایتخت‌ها
- ۴- موانع ارتباطی و موقعیت حاشیه‌ای ایلام و ازدواج جغرافیایی

بیشتر پیدائیم

در سال ۱۳۱۶ روستای حسین آباد به ایلام تغییر نام داد و به عنوان مرکز شهرستان ایلام تبدیل شد. تنها کانون شهری ایلام تا سال ۱۳۴۵ شهر ایلام بوده است. سپس سه روستای دهلهان، مهران، بدره نیز به مرکز سه شهرستان و الزاماً سه نقطه شهری تبدیل شدند.

عوامل پیدایش و گسترش شهرنشینی از سال ۱۳۳۵ در استان ایلام عبارت‌اند از :

- ۱- ایجاد شهرها به عنوان پایگاه اجرایی دولت که از طریق آن بتواند بر مناطق دور دست نظارت و اعمال قدرت کند؛ مانند شهر ایلام.
- ۲- شکل‌گیری شهرها به عنوان کانون‌های استقرار جمعیت در نوار مرزی و استراتژیک که نقش مرکز دفاع مردمی را در این مناطق ایفا کنند.
- ۳- هسته اصلی بسیاری از آبادی‌ها و شهرهای کنونی ایلام نتیجه سیاست یک‌جانشینی کردن عشاير در دهه‌های اول قرن حاضر بوده است.
- ۴- پیدایش شهرها به منظور ایفای نقش مرکز اداری - خدماتی (مرکزیت بخش و شهرستان) جهت سازماندهی و تدارک کالا و خدمات مورد نیاز سکونتگاه‌های روستایی پیرامون، مانند شهرهای سرابله، ایوان، دره‌شهر و آبدانان.

شکل ۱۲-۲- شهر بدره

جغرافیای انسانی استان

بیشتر پدانیم

روستای سراباغ در آبدانان در سال ۱۳۸۸ به شهر تبدیل شد.

فعالیت

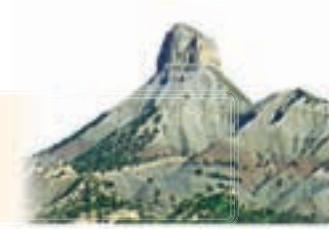

تعداد نقاط شهری ایلام در طول (۱۳۲۵-۱۳۸۵) چه تغییری کرده است؟
آیا عوامل دیگری علاوه بر موارد ذکر شده در متن در پیدایش شهرهای ایلام مؤثر بوده‌اند؟ با کمک دبیر خود پاسخ دهید.

بیشتر پدانیم

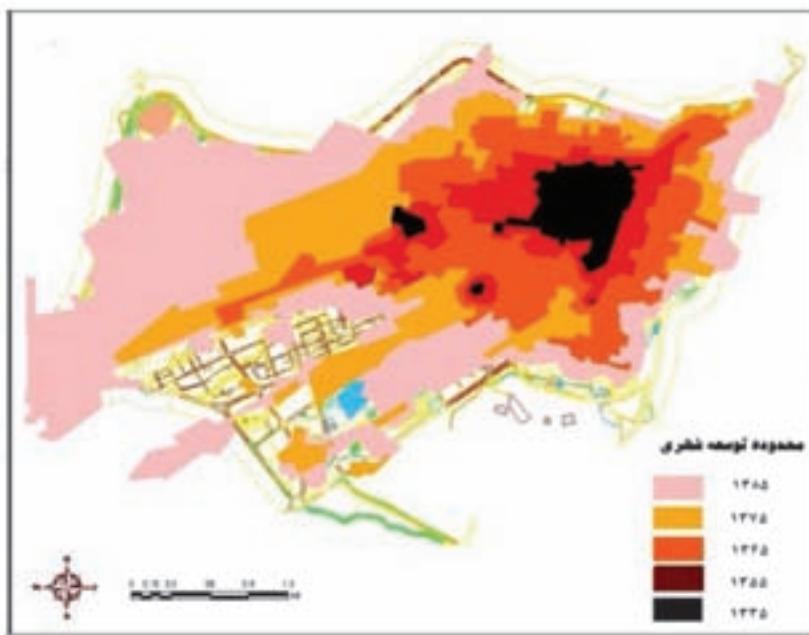
تاریخچه پیدایش، رشد و گسترش شهر ایلام : در دوره قاجار، روستای ده بالا مقر حکومت حسین قلی خان ابوقداره بوده است که وی آنجا را حسین آباد نامید. در این زمان با احداث قلعه حکومتی، معابر، مغازه‌ها و خانه‌های اهالی، بافت شهر آغاز گردید. در دوره پهلوی اول در سال ۱۳۱۴ با تصویب هیئت وزیران، حسین آباد به ایلام تغییر نام داد، و به عنوان اولین شهر و مرکز فرمانداری ایلام شهرسازی آغاز گردید. روند توسعه کالبدی شهر ایلام تا سال ۱۳۸۵ در شکل(۲-۱۴) مشخص شده است.

شکل ۱۳-۲- شهر ایلام

در توسعه و گسترش فیزیکی شهرهای استان عواملی چند مؤثر بوده‌اند:

- ۱- مرکزیت اداری- سیاسی شهر
- ۲- تحولات نظامی و سیاسی در دهه اخیر
- ۳- عامل زمین شهری و بورس بازی زمین
- ۴- مهاجرت روستاییان و ساخت وسازهای غیرقانونی

شکل ۱۴-۲- نقشه مراحل توسعه کالبدی شهر ایلام طی سال‌های ۱۳۸۵-۱۳۳۵

فعالیت

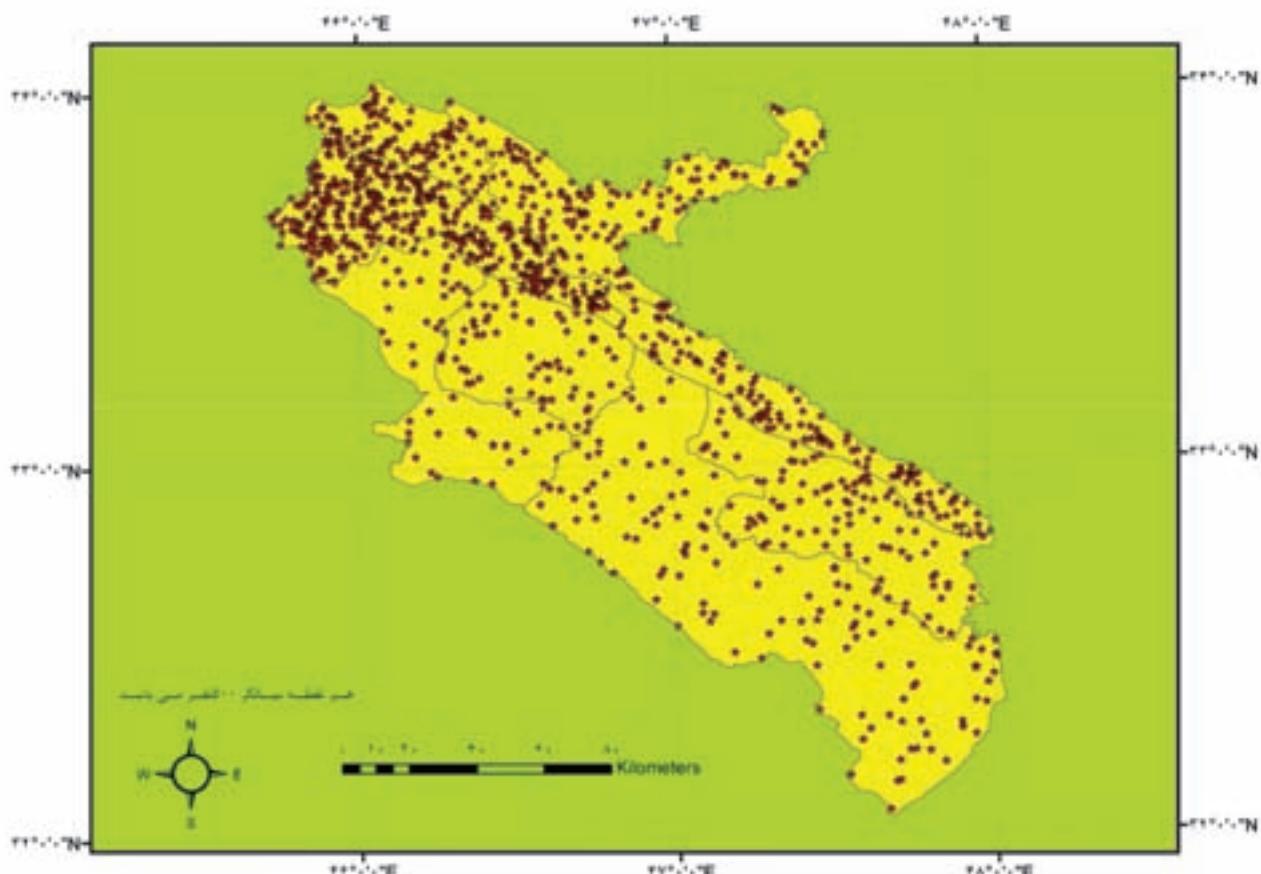
- با توجه به نقشه ۱۴-۲ محدوده شهر ایلام بین سال‌های ۱۳۳۵-۱۳۸۵ تاکنون چه تغییری کرده است؟
- به نظر شما جهت توسعه شهر ایلام با توجه به نقشه به کدام سمت امکان‌پذیر است؟ چرا؟
- کدام شهرهای استان جهت توسعه فیزیکی در آینده با موانع جغرافیایی مواجه‌اند؟

نقش شهرهای ایلام: شهرهای استان مرکزیت اداری- سیاسی را به عهده دارند و در حوزه نفوذ خود، عمدهاً نقش خدماتی دارند. البته شهر مهران به دلیل قرار گرفتن در مسیر تجاري و زیارتی عتبات عاليات با نقش بازرگانی و تدارکاتی به رشد و توسعه اقتصادي خود کمک می‌کند.

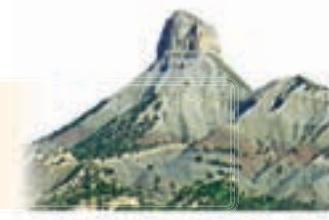
درس ۸ جغرافیای جمعیت استان

پراکندگی جغرافیایی جمعیت

استان ایلام در سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۸۵ دارای ۵۴۵۷۸۷ نفر جمعیت بوده است. جمعیت استان ۷۶ درصد از کل جمعیت کشور را در بر دارد. با توجه به شرایط جغرافیایی، توزیع و پراکندگی جمعیت در سطح استان ایلام یکسان نیست. در نواحی شمال استان جمعیت بیشتری استقرار یافته؛ در حالی که پراکندگی و تراکم جمعیت در شهرستان‌های جنوب و غرب کمتر از سایر نقاط استان است. به نسبت فاصله گرفتن از نواحی مرزی با کشور عراق نقاط جمعیتی بیشتری در این استان پدید آمده است؟

شکل ۱۵- نقشه پراکندگی جمعیت در استان ایلام

فعالیت گروهی ✓

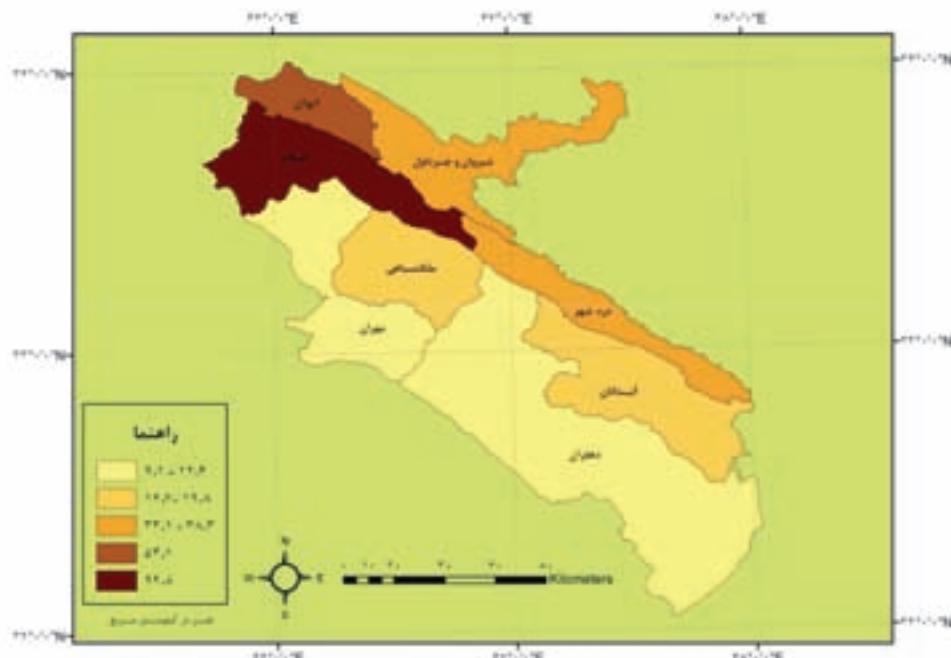
به نظر شما چه عوامل جغرافیایی در توزیع و پراکندگی جمعیت در استان مؤثر بوده است؟
جدول را کامل کنید:

نام شهرستان	تراکم جمعیت	علل
ایلام	متراکم	.....
دهران	پراکنده	.....
ایوان	.....	.....
شیروان و چرداول	.....	.....

ویژگی‌های جمعیتی استان

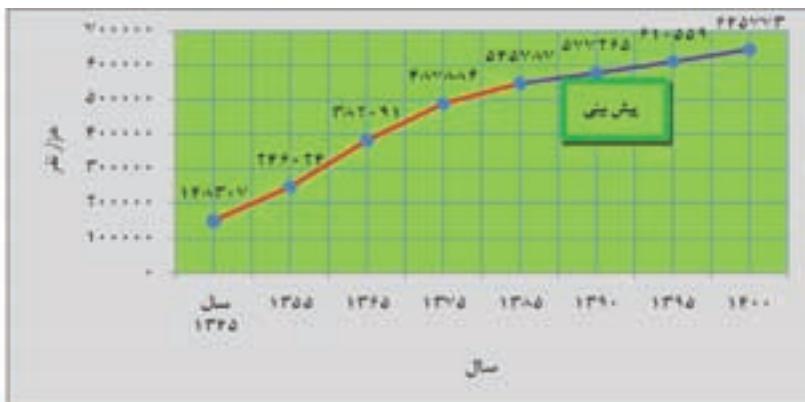
(الف) تراکم نسبی جمعیت: با توجه به جمعیت استان در سال ۱۳۸۵، تراکم نسبی جمعیت استان برابر $27/1$ نفر در کیلومتر مربع بوده است.

به شکل ۲-۱۶ توجه کنید: این شکل تراکم جمعیت در شهرستان‌های استان را نشان می‌دهد. با توجه به شکل، کدام شهرستان استان پیشترین تراکم جمعیت و کدام کمترین تراکم نسبی را دارد؟ چه دلایلی را برای میزان تراکم جمعیت در استان می‌توانید ذکر کنید؟

شکل ۲-۱۶- نقشه تراکم نسبی جمعیت استان

جغرافیای انسانی استان

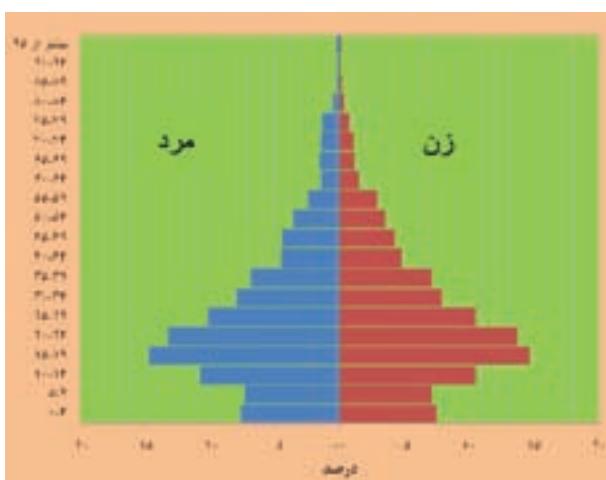
شکل ۲-۱۷- نمودار تغییرات جمعیت استان

ب) روند افزایش جمعیت در استان : با توجه به نمودار شکل ۲-۱۷ و جدول ۲-۳ جمعیت استان در سال ۱۳۴۵ از ۱۴,۸۳۰.۷ به ۵۴,۵۷۸۷ نفر در سال ۱۳۸۵ افزایش یافته است. روند جمعیت استان در دوره های آماری در جدول ۲-۳ نشان داده شده است. از روند افزایش جمعیت در استان چه نتیجه ای می گیرید؟ دلایل آن را ذکر کنید؟

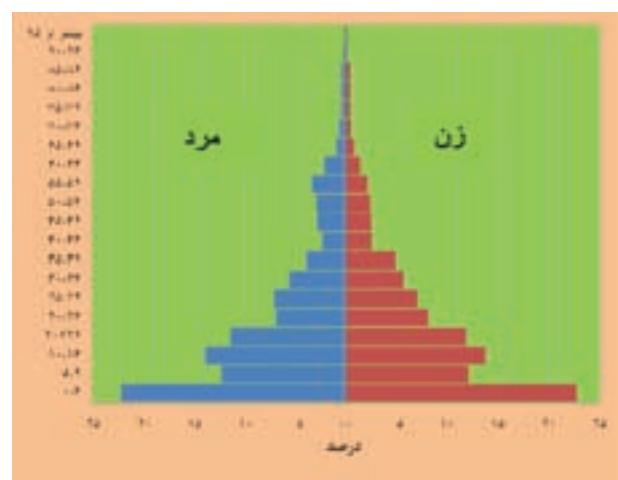
جدول ۲-۳- تغییرات و درصد نرخ رشد جمعیت استان

سال	جمعیت	درصد نرخ رشد سالانه
۱۳۸۵	۵۴,۵۷۸۷	۱/۱۳
۱۳۷۵	۴۸,۷۸۸۶	۲/۵
۱۳۶۵	۳۸,۲۰۹۱	۴/۵
۱۳۵۵	۲۴,۶۰۲۴	۵/۲
۱۳۴۵	۱۴,۸۳۰.۷	-

پ) ساختار سنی و جنسی جمعیت استان : به شکل های ۲-۱۷ و ۲-۱۸ توجه کنید. تحولات جمعیتی در سه دهه گذشته منجر به تغییرات عمده در ساختار سنی و جنسی جمعیت استان شده است.

شکل ۲-۱۹- هرم سنی جمعیت استان ایلام سال ۱۳۸۵

شکل ۲-۱۸- هرم سنی جمعیت استان ایلام سال ۱۳۶۵

فعالیت

با توجه به هرم‌های سنی استان در سال‌های ۱۳۶۵ و ۱۳۸۵ به سؤالات زیر پاسخ دهید:

- ۱- عمدت‌ترین تغییر در هرم سنی سال ۱۳۸۵ نسبت به ۱۳۶۵ چیست؟ دلایل آن را بنویسید.
- ۲- امید به زندگی در استان در سال ۱۳۸۵ چگونه است؟
- ۳- جمعیت فعال اقتصادی استان را در سال ۱۳۸۵ و ۱۳۶۵ با هم مقایسه کنید.

جدول ۴-۲- جمعیت استان ایلام بر حسب جنس در گروه‌های عمدت سنی در سال ۱۳۸۵

درصد	جمع	زن		مرد		گروه‌های سنی
		درصد	تعداد	درصد	تعداد	
۲۵/۴	۱۳۸۸۱۸	۲۵/۲	۶۷۲۵۸	۲۵/۶	۷۱۵۶۰	۰-۱۴ سال
۷۰/۱	۳۸۲۵۹۳	۷۱/۱	۱۸۹۸۷۳	۶۹/۳	۱۹۲۷۲۰	۱۵-۶۴ سال
۴/۴	۲۴۳۷۶	۳/۷	۱۰۰۹۰	۵/۱	۱۴۲۸۶	+۶۵ سال
۱۰۰	۴۵۴۷۸۷	۱۰۰	۲۶۷۲۲۱	۱۰۰	۲۷۸۵۶۶	جمع

ت) مهاجرت: استان ایلام به دلیل عوامل اقتصادی، اجتماعی و طبیعی در طی سه دهه گذشته به صورت یکی از استان‌های مهاجر فرست عمل کرده است. لذا پدیده مهاجر فرستی یکی از مسائل جمعیتی استان محسوب می‌شود (جدول ۲-۵).

فعالیت

با توجه به جدول ۲-۶ به سؤال زیر پاسخ دهید.

مهاجرت مردم استان بیشتر به کدام مراکز استان‌ها انجام گرفته است؟ دلایل آن را ذکر کنید.

جدول ۵-۲- مهاجران خارج شده و وارد شده به استان طی دوره‌های آماری ۱۳۸۵-۱۳۵۵

دوره آماری	مهاجران وارد شده	مهاجران خارج شده	خالص مهاجرت
۱۳۵۵-۱۳۶۵	۱۰۸۳۹	۱۵۰۳۶	-۴۱۹۷
۱۳۶۵-۱۳۷۵	۲۲۳۸۰	۲۹۳۴۲	-۶۹۶۲
۱۳۷۵-۱۳۸۵	۳۷۲۹۲	۴۸۴۲۸	-۱۱۱۳۶

جغرافیای انسانی استان

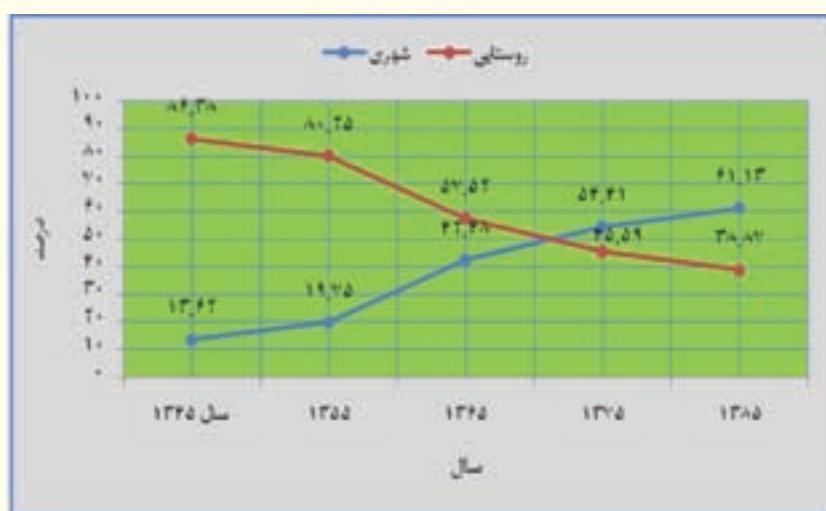
بیشتر پدانیم

جدول ۲-۶- مهاجران خارج شده و وارد شده استان در دهه ۱۳۷۵-۱۳۸۵

مهاجران وارد شده			مهاجران خارج شده		
درصد	تعداد	نام استان	درصد	تعداد	نام استان
۲۴/۳۳	۹۰۷۵	کرمانشاه	۲۶/۳۱	۱۲۷۴۲	تهران
۱۸/۱	۶۷۴۸	خوزستان	۱۳/۹۹	۶۷۷۷	کرمانشاه
۱۷/۰۸	۶۳۶۹	تهران	۱۳/۶۶	۶۶۱۱	خوزستان
۷/۳۴	۲۷۳۹	لرستان	۳/۳۷	۲۶۰۱	لرستان
۳/۹۹	۱۴۸۸	کردستان	۳/۹۱	۱۸۹۵	مازندران
۳/۳۹	۱۲۵۹	همدان	۳/۴۹	۱۶۹۱	کردستان

شکل ۲-۲۰ روند تغییرات جمعیت روستایی و شهری استان را در پنج دوره سرشماری نشان می‌دهد.
بیشترین تعداد مهاجرت در استان، مهاجرت روستا-شهری بوده است. آیا می‌توانید دلایل این نوع مهاجرت را در استان توضیح دهید؟

شکل ۲-۲۰- نمودار تغییرات درصد جمعیت شهرنشین و روستانشین در استان ایلام

به تغییرات درصد جمعیت شهری و روستایی در شکل ۲-۲۰ توجه کنید و به سوالات پاسخ دهید.

۱- از چه سالی جمعیت شهری از روستایی پیشی گرفته است؟

۲- در سال ۱۳۴۵ چند درصد جمعیت استان شهرنشین و چند درصد روستانشین بوده است؟ در سال ۱۳۸۵ چگونه است؟

پیامدهای مهاجرت به شهرها در استان ایلام :

۱- تخلیه روستاهای نیروی انسانی تأثیرگذار و مفید

۲- رشد مشاغل کاذب در شهرهای استان به خصوص مرکز استان

به نظر شما چه پیامدهای دیگری برای این نوع مهاجرت در استان ایلام می‌توانید ذکر کنید؟

بیشتر پنهان نمایم

جدول ۷-۲- جمعیت شهری و روستایی استان بر حسب جنس در سال ۱۳۸۵

درصد	جمع	غیر ساکن	نقاط روستایی	نقاط شهری	جنسیت
۵۱/۱	۲۷۸۵۶۶	۱۹۲۲	۱۰۷۹۶۷	۱۶۸۶۶۷	مرد
۴۸/۹	۲۶۷۲۲۱	۱۹۲۱	۱۰۲۷۳۶	۱۶۲۵۶۴	زن
۱۰۰	۵۴۵۷۸۷	۳۸۵۳	۲۱۰۷۰۳	۳۳۱۲۳۱	جمع
	۱۰۰	۰/۷	۳۸/۶	۶۰/۷	درصد

جدول ۸- جمعیت شهری و روستایی استان در شهرستان‌های مختلف در سال ۱۳۸۵

کل	روستایی	شهری	
۵۴۱۹۳۴	۲۱۰۷۰۳	۳۳۱۲۳۱	استان
۱۹۹۳۲۷	۳۳۳۰۳	۱۶۶۰۲۴	ایلام
۵۶۷۲۴	۳۴۵۴	۲۲۱۸۴	دره شهر
۶۱۵۸۲	۲۲۴۵۹	۲۸۱۲۳	دهران
۷۳۹۷۳	۵۴۹۰۵	۱۹۰۶۸	شیروان و چرداول
۴۶۲۶۹	۲۰۸۱۲	۲۵۴۵۷	آبدانان
۴۷۹۵۸	۱۷۱۴۹	۳۰۸۰۹	ایوان
۳۱۷۹۴	۱۷۴۶۰	۱۴۳۳۴	ملکشاهی
۲۴۳۰۷	۹۰۷۵	۱۵۲۳۲	مهران